

GCL-BERICHTEN

VOORZITTERSWOORDJE

Hoop in een verandering van tijdperk

We zitten in een 'verandering van tijdperk' gekenmerkt door elkaar versterkende crisissen zoals klimaat, pandemie, migratie en geweld. Gevoelens van machteloosheid nemen toe. Waarden lijken te verdampen, onzekerheid over de toekomst groeit. Welke zijn de vooruitzichten voor toekomstige generaties? Hoe kan ieder van ons bijdragen tot dringende structurele veranderingen? We beginnen grotere verbanden te zien: 'Van wie of wat zijn we afhankelijk om duurzaam leven uit te bouwen op onze planeet?' Belangrijk zijn andere mensen en organisaties, zoals een rechtvaardige rechtsstaat, een functionerend rechtssysteem, een effectieve gezondheidszorg en ondersteunende gemeenschappen. De pandemie toont onze afhankelijkheid van een microscopisch virus; De COP28-bijeenkomst legt de onderlinge afhankelijkheid tussen levende en niet-levende organismen (ijskap, oceanen, ...) bloot.

Laten we even stil staan en bewuster worden van hoe we deze aarde bewonen. Gedragen we ons als heersers met onbegrensde autonomie, of als deelnemers in een web van interacties tussen mensen, dieren, planten en andere wezens? Het besef dat we 'verbonden' leven met de kosmos, wekt dankbaarheid op en biedt concrete handvatten voor stappen naar beter samenleven. Bijvoorbeeld, een fruitboer kan, wetende dat bijen essentieel zijn, zich inzetten voor meer biodiversiteit in zijn omgeving. Het inzicht in systemisch denken dat tot actie oproept biedt hoop.

Een met de kosmos verbonden hart brengt ons samen op verkenningstocht naar een duurzame aarde. Laten we in deze Adventstijd aandacht koesteren voor de oproep van de armen en de Aarde, en samen hoopvol kiezen voor het leven in een 'tijdperk van verbondenheid'.

Een hoopvolle Advent gewenst!

GINETTE VAN BOGAERT
VOORZITTER GCL VLAANDEREN

VREUGDE IN MIJN GELOOFSLEVEN

Wat mooi is het toch om even stil te staan bij momenten van vreugde in je eigen geloofsleven. Dit ervaar ik tenminste nadat ik was gevraagd dit artikel te schrijven. Veel mooie momenten en processen kwamen in me boven. Ik heb er een aantal geselecteerd die voor mij in het bijzonder dierbaar zijn en deel die graag. Ik doe dat chronologisch, hoewel er geen sprake is van een rechtstreekse lijn. Het zijn losse herinneringen aan gebeurtenissen die in mijn leven van betekenis zijn, en hopelijk ook de lezer herkenning bieden.

Getuigen van geloof

Tijdens mijn middelbare schooltijd mocht ik een spreekbeurt houden voor het vak Maatschappijleer. In de klas waarin ik zat waren maar weinig actief gelovige leerlingen. Ik herinner me met name een Hindoestaans en islamitisch meisje. Met hen had ik goede gesprekken, omdat geloof voor hen, net als voor mij, een persoonlijke realiteit was. Zij hadden eerder een spreekbeurt gehouden over hun geloof en dat motiveerde me om mijn spreekbeurt te wijden aan het Rooms katholieke geloof. Ik vond dat spannend maar deed het met volle overtuiging. Wat ik vertelde was voor de meeste klasgenoten nieuw zo niet vreemd. Maar docent en medeleerlingen lieten blijken onder de indruk te zijn van mijn verhaal en van mijn getuigenis. Het was niet zozeer het zeer hoge cijfer waarmee de spreekbeurt werd gewaardeerd, waardoor ik me de rest van de dag zo blij voelde. Ik voelde een enorme openheid, ademruimte en dankbaarheid, omdat iets dat diep van binnen leefde zichtbaar was geworden in mijn dagelijkse omgeving van de middelbare school. Het van buiten zichtbaar maken wat van binnen leeft, ben ik sindsdien als dynamiek gaan zien die vrij kan maken en vreugde kan geven. Zeker als wat van binnen leeft ook open ontvangen wordt.

Vinden wat je past

Toen ik enkele jaren als pastoraal werker werkzaam was binnen parochies in Amsterdam West, en al een paar jaar gehuwd was, be kroop me de vraag of ik diaken zou willen worden? Dat was geen uitgemaakte zaak, want net als een huwelijk gaat om een

levenslange binding waar je in vrijheid en van harte ja op moet kunnen zeggen. Hobbels waren: de binding aan een enkel bisdom en de belofte van gehoorzaamheid aan de bisschop. Maandelijks sprak ik erover met Henk de Vilder SJ. Dat ging zo twee jaar lang door. Jaren waarin ik veel ruimte mocht nemen om mijn leven te zien in relatie tot de kerk waarbinnen ik was gevormd. Wat is voor mij een passende plek binnen die kerk? Uiteindelijk overzag ik mijn leven en de niet te ontkennen, fundamentele plaats van geloof en kerkelijk leven en zei ik tegen mezelf: ik kan, gezien dit alles, het niet maken om me niet beschikbaar te stellen voor het diaconaat. Deze gedachte gaf me rust en vertrouwen. En dus schreef ik een brief aan de bisschop, waarin ik mijn verlangen kenbaar maakte. Ik moest nog wachten op instemming van diens kant, maar de dagenlange blijheid die ik ervoer na het op de bus doen van de brief is me sterk bijgebleven als bevestiging van mijn keuze.

Een kleine wending

In het parochiepastoraat van Amsterdam is veel vraag naar persoonlijke begeleiding. Heel veel stadsbewoners zijn spiritueel zoekend, en sommigen van hen komen al zoekend bij een kerk uit. Veel jaren geleden sprak ik af en toe een jonge vrouw. Zij had een heel zware jeugd en droeg die nog dagelijks met zich mee. Haar therapeute raadde haar aan ook af en toe iemand van de kerk te spreken, omdat ze ook gelovig was. Zo kwam ze bij mij. Tijdens de gesprekken waren er veel tranen, stiltes, en veel woorden. Ik werd zo deelgenoot van haar verdriet, en haar zoektocht naar verlichting. Daar kwam geen radicale doorbraak in. Maar toch was er eens een verschil. Ik moet namelijk nog vertellen dat deze jonge vrouw dermate 'op slot' was, dat zij bij binnenkomst, noch bij het weggaan ooit iets zei, en ook geen hand gaf. Maar op een keer werd ik bij het afscheid blij verrast. Ze zei, voordat ze de deur uitliep 'dankuwel voor het gesprek'. Dat had ze dus eerder nooit gezegd. Ik was verwonderd en voelde ook een vreugde om haar plotselinge openheid, en haar vermogen iets terug te geven van wat ze had ervaren. Kleine, alledaagse woorden, maar hier een verassend geschenk.

Stilte in de drukte van de stad

Op de fiets in de stad. Fietsen in Amsterdam is goed opletten, voorrang kun je beter nemen, je krijgt het doorgaans niet vanzelf van je medereizigers. Meestal ben ik daarom aan het opletten, en ook al bezig met het werk of de afspraak waarheen ik naar op weg ben. Maar soms is er ruimte voor een innerlijke stilte. Ik fiets langs de gracht waar ik meestal toeristen moet ontwijken die over het fietspad aan het wandelen zijn. Dat doen ze omdat dat fietspad direct langs de gracht loopt en dus een mooier uitzicht biedt dan de stoep aan de overkant van de straat. Ik zoek de stilte en ervaar dat er binnen alle drukte aan de oppervlakte, er een diepe rust in me is. Ik kijk anders naar de gracht, de panden en ja, zelfs naar de toeristen. En bespeur dat, ondanks alle drukte, alles wat ik zie, gedragen wordt. Het stemt me dankbaar en blij en geeft vertrouwen en zin in de dag die voor me ligt.

Liefde op de roltrap

Ook op het centraal station in Utrecht is het erg druk. Duizenden reizigers bewegen zich door de grote stationshal op weg naar een trein, of naar een bestemming in de stad. Op de roltrap is het dringen geblazen en voel je de haast. Terwijl ik opstijg zie ik op de dalende roltrap naast ons een vrouw met een hele mooie bos bloemen. Ze houdt haar armen er beschermend omheen om te voorkomen dat de bos beschadigd wordt in de krapte op de trap. Het raakt me. Op de eerste plaats de bloemen, waarin, zoals veel in de schepping, een beeld zie van schoonheid die ons zomaar gegeven is. Op de tweede plaats door de zorg van de vrouw om de bloemen, die ze ongetwijfeld aan iemand zal gaan geven. In alle beweging en drukte denk ik: dit is liefde, en het passeert me zomaar op deze roltrap. Met een glimlach vervolg ik mijn reis.

Er zijn in mijn dagelijks leven vele vormen van vreugde die met geloof samenhangen. Vaak zijn die er dagelijks en ben ik me er niet altijd van bewust. Vreugde en dankbaarheid om samen te mogen zijn met mijn echtgenote, vrienden en vriendinnen te kennen, bij een geloofsgemeenschap te horen, of om mijn levensweg binnen de ignatiaanse familie te mogen gaan en me er professioneel voor in te zetten, etc. Ik heb de ruimte voor dit artikel vooral gebruikt om vijf heel concrete ervaringen te delen. Misschien herkenbaar, misschien niet?

Voor eigen reflectie of reflectie in de groep heb ik enkele vragen opgesteld:

1. op welk moment kwam jij uit voor wat diep van binnen in je leeft aan geloof? Wat heb jij toen ervaren?
2. ken je in het gelovig zoeken ook momenten van vinden wat goed voor je is?
3. Heb je wel eens onverwachte momenten van openheid in een vriendschap of ander contact ervaren? Hoe reageerde je daarop?
4. hoe en waar vind jij stilte en wat doet stilte met je?
5. waar in het publieke leven heb jij wel eens liefde gezien?

DOOR ROB POLET,
MEDEWERKER PLATFORM VOOR IGNATIAANSE SPIRITUALITEIT

FILMRETRAITE IN DRONGEN

“ De films dagen me uit om me te buigen over wie ik ben, wat de zin van mijn leven is, hoe ik omga met eenzaamheid en nood aan verbinding, met de keuzes en mogelijkheden die voor me liggen.”

Ik hou van film. En ik ga u de titels van de filmretraite van dit jaar al verklappen (met dank aan Leo De Weerd): Hors normes; Nowhere special; The Velvet Queen. Voila, daarmee is dat al gezegd. Maar waarom? Waartoe?

Sommige mensen hebben weinig behoefte om expliciet aandacht te besteden aan de bedding van hun bestaan. Het leven wordt geleefd zonder er al te veel bij stil te staan. Andere mensen hebben wel een meer uitgesproken existentieel bewustzijn. naar aanleiding van bepaalde gebeurtenissen of in bepaalde periodes van hun leven dringt het zich op. Ik hoor bij het type mensen dat die bedding van zijn bestaan actief opzoekt: ik wil er ‘verblijven’. En voor mij draagt die bedding van mijn leven ook een naam: God.

“ De eerste dag stak ik de straat over en dook een winkel in op zoek naar tijdschriften en snoep.”

Zo kwam ik een aantal jaren geleden terecht bij mijn - ondertussen jaarlijkse - filmretraite in de oude abdij van Drongen. Ik zie me nog toekomen die eerste keer. Tot mijn schrik bleek de vierdaagse in stilte te verlopen. Dat had ik over het hoofd gezien. De eerste dag stak ik de straat over en dook een winkel in op zoek naar tijdschriften en snoep. Nu moet ik erom glimlachen want na een halve dag had ik dat niet meer nodig.

“Waarom roert die film me zo?”

's Avonds krijgen we enkele korte You Tube filmpjes en drie langspeelfilms aangeboden, zorgvuldig uitgekozen in functie van de existentiële thema's die erin aan bod komen. Prachtige, aangrijpende films hebben we gezien! En de volle diepte ervan

leer ik proeven, geholpen door de schoonheid van de abdij, de stilte, enkele bijbelfragmenten en verwerkingsvragen. Zo kom ik op het spoor van wat er op mijn bodem neerddarrelt. Waarom roert die film me zo? Daar op de bodem van mijn bestaan schuilen levensvragen. De films dagen me uit om me te buigen over wie ik ben, wat de zin van mijn leven is, hoe ik omga met eenzaamheid en nood aan verbinding, met de keuzes en mogelijkheden die voor me liggen. Zo ga ik me her-inneren waar het om draait. Zo waak ik erover (of wordt er over me gewaakt) om telkens weer voeling te krijgen met de reden van mijn bestaan. Met God. Wandelend, biddend, schrijvend, verdragend.

Soms lukt het bidden niet zo, soms wel. Een kort gesprek met een begeleider kan voor wie wil net die kwartdraai geven die weer wat beweging of licht brengt.

Waar is mijn brandend braambos?

Na enkele dagen de pauzeknop in te duwen en meer aandacht uitsluitend aan Hem te besteden, lijken je zintuigen weer op scherp te staan. Het is altijd wel spannend het stuur uit handen te geven en te zien wat er gebeurt in je innerlijke ruimte. Vaak gaat het gewoon om het genieten van de tijd die je samen met Hem doorbrengt. Soms is het vooral een bevestiging, soms richt Hij mijn blik een andere kant op.

Ik zoek Hem al lang, Hij zoekt mij en ik blijf Hem zoeken. Waar is de plek voor mij waar Hij zich laat ontmoeten? Waar is mijn brandend braambos? Waar moet ik zijn? En vooral de bede: ga Gij met me mee.

SABIEN HONS, ZIEKENHUISPASTOR
GROEP HERTOGINNEDAL

Je kan je nog steeds inschrijven voor de tweede editie van de filmretraite 26-30 januari 2024.

[Klik hier voor meer info en om je in te schrijven.](#)

Het kleine meisje hoop (kort)

... Wat me verwondert, zegt God, is de hoop.

Daar ben ik van ondersteboven.

Ze zien toch wat er in de wereld allemaal omgaat

en ze geloven dat het morgen allemaal omslaat.

Wat een wonder is er niet voor nodig

dat zij dat kleine hoopje hoop nooit als overbodig ervaren

maar met voorzichtige gebaren

in hun hand en in hun hart bewaren,

een vlammetje dat keer op keer weer wankelt en dreigt neer te slaan

maar altijd weer weet op te staan, en nooit wil doven.

Hoop is een heel klein meisje van niks.

... ik zeg: het is dat kleine meisje hoop

dat al wat tussen mensen leeft,

hun heen en weer geloop licht en richting geeft.

Want het is dat kleine meisje hoop,

je ziet het zwak zijn, bang zijn, beven,

je denkt soms dat het zo onooglijk is

het is dat kleine meisje hoop

dat de mensen zien laat, zien soms even,

wat in het leven mogelijk is...

De hoop, dat is haast niet te geloven.

Ikzelf, zegt God, ik ben er van ondersteboven.

Charles Péguy

Vertaling Frans Van Bladel sj

GCL - VLAANDEREN

www.gclvlaanderen.be

GCL-berichten is de nieuwsbrief van de Gemeenschap van Christelijk Leven in Vlaanderen

Voorzitter: Ginette Van Bogaert - Galgestraat 3 - 1703 Schepdaal - 02/582 24 28 - info@gclvlaanderen.be

Nationaal kerkelijk assistent: Nikolaas Sintobin, s.j., Singel 448, 1017 AV Amsterdam, Nederland

Redactie GCL-berichten: Nikolaas Sintobin, s.j., Ann Sieuw, Mirjam Meijer en Christine Béhain.

GCL-berichten is gratis voor GCL-leden, niet-GCL-leden betalen €7 (Nederland €8)

GCL-rekeningnummer: IBAN: BE54 4466 6116 7197 - BIB: KREDBEBB

GCL-ONTMOETINGS-DAG

We nodigen je van harte uit op de GCL-ontmoetingsdag op **28 januari 2024** met het thema:

Hoopvolle paden in een uitdagende Kerk en wereld.

In de voormiddag bewandelen we met jezuïet Jos Moons, s.j. het pad van de synodaliteit binnen GCL en de Kerk.

In de namiddag verkennen we de integrale ecologie via een wandeling, creëren verbondenheid met onszelf en met elkaar via *biodanza* of zoeken we waar hoop aanwezig is in deze uitdagende Kerk en wereld.

Van harte welkom met vrienden en familie op deze ontmoetingsdag in de Gemeenschap van Christelijk Leven in Vlaanderen.

Waar: Oude abdij van Drongen

Wanneer: 28 januari 2024 (onthaal vanaf 10 uur, we eindigen met een drink vanaf 17 uur)

Kostprijs: enkel de kost van het vegetarische middagmaal (20 euro voor volwassene en jongere vanaf 16j - 10 euro voor jongere kinderen)

Info en inschrijvingen voor de dag en voor de werkwinkels tot 15 januari: via de link in de uitnodigingsmail die je ontvangen hebt of via mail naar: info@gclvlaanderen.be

LUISTEREN, ONDANKS EN DANKZIJ DE VERSCHILLEN GCL WERELDCONGRES IN AMIENS

In Amiens gingen we in augustus met vertegenwoordigers uit 80 verschillende lokale gemeenschappen op stap om paden van hoop te onderscheiden in deze razendsnel veranderende wereld. We voelden een sterke bevestiging van onze roeping om één grote wereldwijde ignatiaanse lekgemeenschap te vormen. Allemaal samen één lichaam. We gingen op stap in een 10-dagen-lang onderscheidingsproces om een plan te maken waarmee de nieuw verkozen ExCo (*executive council*) op pad kan voor de volgende vijf jaren.

Als je vraagt naar de meest intense ervaring, dan komen we heel snel uit bij de uitzonderlijke luisterervaring tijdens het congres. We trokken een dag lang de stilte in met de vraag 'waar we persoonlijk en als gemeenschap toe geroepen worden'. Grote openheid om het stil te maken zodat de Geest kan spreken. Ons ankeren in een houding van Gods liefde voor ons en de wereld en zonder plan op stap durven gaan, erop vertrouwen dat gaandeweg onze volgende stappen wel zichtbaar zullen worden. En dit deden we. Vanuit onze individuele roepingen door de Geest brachten we alles samen. De *post-its* met de ideeën werden verwerkt tot de grote thema's zichtbaar werden. Er bleef onrust in de zaal, de micro bleef over en weer gaan om nog belangrijke aanvullingen te doen. En toen gebeurde iets onvoorstelbaars. We gingen opnieuw in kleine groep aan de slag rond de heilige verontwaardiging die we voelden: wat zette ons in vuur en vlam om te blijven verdedigen, wat dreigden we in onze grote synthese-oefening te vergeten? Uitgerust met het luistergesprek trokken we ons dagelijks in kleine groepjes terug om langs de gekende pad van de drie rondes van het luistergesprek ons diep uit te spreken, maar zoveel meer nog ons intens beluisterd te weten en dit terug te geven. In de derde ronde werd ons steeds gevraagd om nog uit te spreken wat de Geest doorheen de vorige rondes had getoond maar wat nog onvoldoende had geklonken. Ik was verbaasd hoe schroomvol de woorden tijdens die ronde kwamen en hoe we onszelf in mekaars woorden konden herkennen. Zoveel gemeenschappelijkheid in deze groep mensen van over de hele wereld. We zijn bijzonder trots op het proces dat we als gemeenschap gaan.

Luisteren staat centraal

We dragen een boodschap van liefde uit waarbij luisteren centraal staat: luisteren van hart tot hart, een beweging die vraagt om onze verdeeldheid en onze verschillen in taal, cultuur en belangen achter ons te laten en onze krachten te bundelen om te leven naar een nieuwe wereld.

BART, GINETTE EN NIKOLAAS